

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

14. Rex Cocin. edic. contra Christ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

conduceret. Petgere si quidem Lusitanos in fallenda fide, de oneraria, Macao quotannis illuc ad commercium mittenda, ex quo magni redibant ad Regem & in Regnum quæstus; vetari à Patribus parentales vsus ab ævo solennes, nec festi modo quod Io dicitur, solenne, & functorum animas epulo recreat; verum etiam quotidianæ sepultura; antiquos Regni Deos honore spoliari; ac ne pati quidem illos, Deo Christianorum pares esse; quamvis autem Rex de lege Christiana sublimè aliquid sentiret, & diceret, verum temper addebat, non esse popularem; sed hominum quos multa scientia ornaret, proinde ferebat periniquè, illam Regno suo quàm vellet vberius diffundi. Accessit huic vlceri vaquus, simplicitas homuli, temerè præfidentis, qui artis medicæ planè rudis, suscepit se Regem à lepra sanaturum; postque indictas illi de genibus ad Christi effigiem adoraciones, quibus precum suarum longam ipse addebat recitationem; tandem balneum præscripsit, ex quo dum nouum expectat Constantinum, Regem sua vt ante squalentem lepra; grauique insuper affectum insomnia recepit. Has omnes ob causas edixit Rex publicè, Faifum oeyus conuenirent, quotquot variis in regno locis Patres habitabant; illic ædem haberent sacram, domum, & ministeria libera, sed alibi nusquam. Quod extra Rescriptum professus est se nostri amore edicere, quibus passim disunctis mors imminebat à Bonziis odio contra nos occulto furentibus. Id si contingeret, magno sibi mœrori futuram tum nostri iacturam; tum fumendas de homicidijs pœnas. Ad hæc eodem edicto vetuit suorum quenquam diebus festis ab operibus vacare; Christianos verò coronas habere de collo pensiles; domi sacratas imagines; in propatulo cruces, quod iis Bonzij functorum animas fabularentur ingressu ædium, vrbiumque arceri, quibus ferrent aliquid faustitatis; hoc Regi quanquam pro anili erat; sed obturbati sibi nolebat nostra causa, multo minus dissidia in populo seri. Nanciani edictum pependit Decembri mense anno 1625. qui dies Pinnae interitu Christianis iam erat maximè luctuosus. Lembo enim tenui farinam, & vinum ad sacrificia, ex alto mari referentem, vbi Lusitani stabant in anchoris; mare subito euersum obruit in ore portus Ciampelli ex quo exierat. Prosecuti sunt mortuum Christiani amaro luctu, & honestiores ex iis viginti, mutatis vicibus ad sepulturam Faifum extulere. Cui nec ipse Princeps à quo plurimum amabatur officio defuit, Cacionem enim per fisci Præfectum odoramenta cum facibus misit ad cohonestandas eius exequias. Erat Pinna genere Lusitanus, annorum quadraginta, ethnicis propterea carus, quod eorum lingua nihilo indotius loqueretur quam si foret inter illos natus. Pietatis verò in ministerio animorum adeo strenuæ, vt magna ex parte Cacionensis Ecclesia illi debeat. Quam iuuit etiam mortuus non parum. Denuntiato enim Cacioni, parentis edicto, Princeps filius nostris indulgit nihilominus, vt centum diebus Cacioni, Pinnae parentalia celebra-

14.
Rex Cocin.
edic. contra
Christ.

rent, quibus elapsis nec ipsi abiēre, nec sunt ab vllō de Edicti lege admoniti; nec abstiterē muneribus solitis, & conuersionibus ethnicorum. Iussis dumtaxat amoueri à vulgi oculis quæ ad pectus pendeant coronis Deiparæ. Nam foris veriti, ne qua iniuria sacras imagines & cruces violarent Bonzj, & hanc iniuriam, violati à nobis Edicti Regij vindicta prætexerent, misere in pagos & vicina Manuēlem, illum quem nuper meminimus feruidum Catecheseos Ministrum, vt eas à publico domum subtrahi mandaret, quod interpretati Neophyti debilitatis suæ dissidentia fieri, tamdiu restitarunt, dūm iis nouo mandato constaret, alia omnino, & necessaria de causa fieri. Nuocmanum, & Prouinciam Pulocambim, crudius habuit facinerosus Mandarinus, qui vt solent Præfecti cū absunt à Rege longius, pro Rege se gerens, quicquid libitum erat Edicto attexuit, leges, pœnas, minas, mortēque aded, si quod inditium Christianismi quis publicè præferret. Terruit aliquos hic metus, plures centuplo animauit, ardere illi diuino instinctu; minas reposcere; vitam ad quæuis supplicia, mortēque obiectare; Mandarino ius vitæ, ac necis deerat, quod pessimum potuit aliquos, Sinarum more, in Prætorio cæcidit. Sed barbariem hominis Caciano accurrens Principis scriba edomuit. Etsi enim addictus simulachris, magnos nostris de rebus hauserat ab vxore Christiana sensus. Ergo fallarium, Edicti Regij Mandarinum acerbillimè obiurgauit, pœnæ sibi ab aula venturæ anxia expectatione, à Christianis vexandis absterruit; negans Regis hanc mentem fuisse, vt aboleretur Christianorum lex, sed moderatiùs agerent, & affectantia publicum, nonnulla eius insignia remouerentur ab oculis ethnicorum, quod iis sibi crederent insultari. In Pulocambi verò, dictis factique se magnificentius extulit generositas Christiana, & fortitudinis clarum ostentum dedit, qua foret inter gladios & ignes duratura, si quando in Christum grassari tyranos contingeret. Nec erat quicquam hisce timidius à Prouincia Rantana expectandum, si minus sibi, rebusque Christianis Buzomius Præfectum eius, addictum habuisset, tametsi ethnicum. Denunciando itaque Regio Edicto, nedū exigendo, non supersedit modo, quod non ambigeret violentis extortum calumniis; sed apud subiectos sibi Administros, & Prouinciæ Mandarinos defensorem egit Christianæ legis, & Patrum laudatorem; in aula verò apud Regem, illa eos ornatu commendatione, vt quamuis species leuitatis Regem auerterit, ab Rescripti sui abrogatione; haud tamen eo imperata exegerit; ac postmodum Sinoæ Gabriele de Matos, & Buzomium perhonorificè admissos, iuratus fecerit intimæ suæ beneuolentiæ certiores. Quibus nihilominus studiis parum satisfecit irato Numini, quare damna fidei sacrosanctæ, ablatamque illi quam donauerat libertatem, morte Principis filij præmatura exsoluit. Esto manum cadentis, & causam vulneris præ cæcitate non cerneret. Luxit mortuum dolore non consolabili, non modo vt filium, sed vniuersis amabilem,

amabilem, cordatum, magnanimum, & regno maturum non solum propugnando aduersus Tunchinenses, sed amplificando. Fauebat is Princeps Patribus, & rei Christianæ, quantum Regis parentis obseruantia sineret. Audiuit interdum & aliqua de conditionibus animæ futuris; sed concubinæ amore infano ac perditio, captum, demeratumque pectus, satus illos diuinos aure tenus admittit; eius morbo, & morte in rabiem actus, parum absuit quin eam sequeretur, sui que carnifex immoreretur vltro eius cadaveri. At succurrit illi à quodam asmodeo qui posset illam secum retinere. Eius sibi curauit statuam, cuius caput argento fufum, corpus reliquum ex calamba infiniti pretij arbore. Cum hoc trunco vtrumque magicis artibus animato, noctes ducebat solidas, infomnis, flens, gemens, impos sui amoris, quoad exsucco iam longa infomnia cerebro, exhaustione spirituum, & mæroris pondere oppressus interijt, confirmans in parente quod illic iam inualuerat manifestis sancitum, & terribilibus exemplis, cum iis pessimè, & calamitose tandem agi qui Christianorum Deo eiusque famulis non dubitarent manus conferere. Orbatos dehinc Principis tutela, consolatus est Deus Reginæ baptismate quæ vt filium haberet castum, optarat fieri Christianum, habitura vtique simul viuum & sanum. Hæc sublimi de rebus Christianis opinione capta, contestabatur se vna Regis ac Domini reuerentia teneri, quo minus se, quod mente iam erat, palam proderet Christianam; mittebat festis solemnioribus, quæ ad splendorem illorum facerent; nec ferebat quenquam Christianis de rebus nisi cum honore se coram loqui; & quos habebat in aula Christianos, iubebat templum frequentare, hortabaturque ad præcepta diuina, & normam viuendi professionis suæ dignam sanctitate.

Præter hoc infelicissimum Edictum, quod morte Principis vindictam, opinati sunt Christiani, cursum item Euangelij retardauit belli apparatus ad Regem Tunchini repellendum qui terra, marique Cocincinam exercitu duplici adoriebatur (de quo erit inferius dicendum) passim nihilominus ingenti numero ethnici ad Christum accessere, hic duo supra sexaginta; sedecim illic supra octingentos, mille ducenti triginta tres alibi, & quidem nonnulli literis, & nobilitate præcipui, quos inter vidua defuncti Regis, Mariæ nomen ex baptismate sortita, ingenij supra feminam acuti, Sinarum scientiis ornata, proin nostrarum etiam cupida; quare librum auidè perlegens idioma Sinarum elegantissimo, ab nostris compositum, tota inhorruit ad noctem ignorantie faneftam, qua se vidit inuolui, ne scintilla quidem ex iis quas triserat literis, Deum sibi monstrante à quo esset, & finem quod tenderet. Hoc demum agnito Christianam professa, communem proborum læticiam accessione nobili cumulauit. Viam inijt Deus mirabiliorem ad conuersionem alterius in Prouincia Rantana. Matrum habuerat, famosum ex sanctissimis illis Bonziis lycophantam, qui structo sibi ex animantium ossibus; rostris & capitibus auium, altari, prodigiosum

13.
Rex Cocin.
morte filij
sui, edictum
impium fuit,
Regina bap-
tistatur.